

MANUÁL PRE VOĽBY DO SAMOSPRÁV OBCÍ A SAMOSPRÁVNÝCH KRAJOV

KDH

Spracoval
Peter Bobula
člen predsedníctva KDH - koordinátor pre regióny

Jeseň 2022 - uskutočnili sa po prvýkrát tzv. spojené voľby do samospráv obcí a samosprávnych krajov

Právna úprava volieb

1. Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov
2. Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
3. Zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov
4. Zákon č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách
5. Zákon č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov

Termín volieb

stanovuje predseda NR SR svojím rozhodnutím, ktoré je vydané v zbierke zákonov SR

Rozhodnutím ďalej stanovuje

- lehotu na určenie volebných obvodov
- lehotu a utvorenie volebných okrskov
- lehotu na utvorenie miestnych volebných komisií

Kandidátnu listinu

doručí strana do 60 dní pred konaním volieb prostredníctvom splnomocnenca v listinnej forme zapisovateľovi miestnej volebnej komisie.

Volebná kampaň

začína dňom uverejnia rozhodnutia predsedu NR SR o vyhlásení volieb.

Končí 48 hodín pred dňom konania volieb.

- Počas volebnej kampane sa v súčasnosti zakazuje činnosť iných subjektov ako sú ustanovené v § 2 ods. 1 zákona o volebnej kampani (tretích strán). Volebná kampaň je vecou predovšetkým súťažiacich kandidujúcich subjektov.
- Kampaň teda môže viesť (a financovať) politická strana ako taká, alebo ju môže viesť (a financovať) aj kandidát uvedený na kandidátnej listine politickej strany, ktorý si vedie kampaň sám. V takom prípade preňho pri vedení volebnej kampane platia rovnaké pravidlá ako pre nezávislého kandidáta.
- Politická strana, ktorá vedie volebnú kampaň vo voľbách do orgánov samosprávy obcí a vo voľbách do orgánov samosprávnych krajov, ktoré sa konajú v rovnaký deň a v rovnakom čase – ako tomu bolo aj na jeseň 2022, môže na volebnú kampaň vynaložiť najviac 1 500 000 eur a je povinná finančné prostriedky použité na volebnú kampaň viesť na osobitnom platobnom účte

Výška nákladov na volebnú kampaň

financovanie volebnej kampane je limitované, kandidát môže na svoju volebnú kampaň vynaložiť sumu, do ktorej sa započítava aj daň z pridanej hodnoty, takto:

- na funkciu predsedu samosprávneho kraja najviac 250 000 eur,
- primátora hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy a na funkciu primátora mesta Košice najviac 250 000 eur,
- na funkciu primátora mesta, starostu obce alebo starostu mestskej časti s počtom obyvateľov:
 - od 60 001 do 120 000 obyvateľov najviac 100 000 eur,
 - od 30 001 do 60 000 obyvateľov najviac 70 000 eur,
 - od 16 001 do 30 000 obyvateľov najviac 50 000 eur,
 - od 10 001 do 16 000 obyvateľov najviac 20 000 eur,
 - od 5 001 do 10 000 obyvateľov najviac 10 000 eur,
 - od 2 001 do 5 000 obyvateľov najviac 5 000 eur,
 - do 2000 obyvateľov najviac 2 000 eur.

Náklady na kampaň

- Kandidátovi, ktorý kandiduje iba na funkciu poslanca zastupiteľstva samosprávneho kraja, poslanca obecného zastupiteľstva, poslanca mestského zastupiteľstva alebo poslanca miestneho zastupiteľstva, sa limit nákladov na volebnú kampaň neustanovuje.
- Kandidát uvedený na kandidátnej listine politickej strany si môže volebnú kampaň viesť sám. Z volebnej kampane takého kandidáta však musí byť zrejmé, že je na kandidátnej listine politickej strany (tzn. príslušnosť k politickej strane, za ktorú kandiduje si musí uvádzať na všetkých predmetoch volebnej kampane).
- Za náklady kandidáta na volebnú kampaň sa považuje súčet všetkých finančných prostriedkov, darov a iných bezodplatných plnení ocenených peniazmi, ktoré kandidát vynaloží na úhradu platenej inzercie alebo reklamy a na úhradu za zhotovenie reklamných programov, plagátov, letákov a iných propagačných materiálov a predmetov
- Do nákladov kandidáta na volebnú kampaň sa započítavajú aj náklady vynaložené na propagáciu kandidáta, ktoré kandidát vynaložil v čase začínajúcom 180 dní pred dňom vyhlásenia volieb.

Prijatie Daru

Kandidát môže prijať dar a iné bezodplatné plnenie na volebnú kampaň iba od:

- fyzickej osoby, ktorá má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky,
- právnickej osoby, ktorá má sídlo na území Slovenskej republiky,
- politickej strany, ktorá je registrovaná v Slovenskej republike.

Kandidát vedie osobitnú evidenciu darov a iných bezodplatných plnení vrátane dátumu prijatia daru alebo iného bezodplatného plnení

Transparentný účet

Kandidát na funkciu predsedu samosprávneho kraja a kandidát na funkciu primátora mesta, na funkciu starostu obce, na funkciu starostu mestskej časti v obci nad 5 000 obyvateľov, ak chce vynakladať na svoju volebnú kampaň finančné prostriedky, tieto musí viesť na osobitnom platobnom účte (tzv. transparentnom účte) vedenom v banke

Kandidát si musí zriadiť osobitný platobný účet najneskôr v deň, keď bude musieť vykonať prvú platbu na úhradu nákladov volebnej kampane.

V prípade, že kandidát nebude vynakladať žiadne náklady v súvislosti s vedením volebnej kampane nemá povinnosť zriadiť si osobitný platobný účet.

Adresu webového sídla osobitného platobného účtu oznámi kandidát v listinnej podobe alebo elektronickej podobe bezodkladne po zriadení účtu Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, ktoré ju zverejní na svojom webovom sídle.

Na osobitný platobný účet musia byť vložené finančné prostriedky výlučne prevodom z iného účtu (nie v hotovosti).

Ak z výpisu z osobitného platobného účtu nie je preukázané, kto je darcom peňažného daru, kandidát je povinný tento peňažný dar vrátiť v lehote 30 dní na účet, z ktorého bol peňažný dar poukázaný. Ak by však už v tom čase účet darcu neexistoval, kandidát je povinný túto skutočnosť bezodkladne oznámiť Ministerstvu financií Slovenskej republiky a peňažný dar poukázať na príjmový účet štátneho rozpočtu.

V prípade, že disponibilný zostatok na osobitnom platobnom účte nie je dostatočný na uhradenie nákladov za vo-

lebnú kampaň, je možné previesť finančné prostriedky na ich úhradu na osobitný platobný účet z bežného účtu, pričom do poznámky platobnej transakcie je potrebné uviesť napr. „vklad prostriedkov za účelom úhrady nákladov“.

Volebné moratórium

- Billboardy, volebné plagáty vylepené počas volebnej kampane vrátane vylepených na dopravných prostriedkoch nie je potrebné odstrániť pred začiatkom tzv. volebného moratória, t. j. 48 hodín pred dňom konania volieb.
- Svetelná reklamná tabuľa, platený príspevok na sociálnej sieti musí byť v čase moratória vypnutý
- Bezplatné statusy na sociálnej sieti sa za volebnú kampaň nepovažujú

Povinne údaje na reklamných predmetoch

- Každý predmet volebnej kampane, odvysielaná politická reklama, zverejnená platená inzercia, zverejnené volebné plagáty a všetky ďalšie spôsoby vedenia volebnej kampane musia podľa zákona o volebnej kampani obsahovať údaje o objednávateľovi a dodávateľovi v rozsahu meno, priezvisko a obec trvalého pobytu, ak ide o fyzickú osobu, a názov a sídlo a identifikačné číslo organizácie, ak ide o právnickú osobu, to isté sa vzťahuje aj na prezentáciu volebných prieskumov a volebných ankiet.
- Ak ide o drobné reklamné predmety, ako sú odznaky, perá, kľúčenky, prívesky, vysielanie politickej reklamy v rozhlasovom vysielaní kratšej ako 30 sekúnd, prípadne iné, uvádza sa na nich len údaj o objednávateľovi v rozsahu meno a priezvisko, ak ide o fyzickú osobu, a názov, ak ide o právnickú osobu.
- Ak kandidát volebný leták alebo iný predmet volebnej kampane vyrobil svojpomocne uvedie ako objednávateľa aj ako dodávateľa seba.
- Ak si kandidát objednal tovary alebo služby u viacerých dodávateľov a ich výsledkom však bude len jediný tovar alebo služba, musí uviesť identifikačné údaje všetkých dodávateľov.
- Dodávateľom sa rozumie subjekt, s ktorým kandidát ako objednávateľ uzatvoril zmluvu o dodaní tovaru alebo služby, ktorá je predmetom jeho volebnej kampane

Vydokladovanie nákladov na kampaň

- Kandidát na funkciu predsedu samosprávneho kraja a kandidát na funkciu primátora mesta, na funkciu starostu obce, na funkciu starostu mestskej časti v obci nad 5 000 obyvateľov je povinný vyhotoviť a doručiť Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky správu o prostriedkoch vynaložených na volebnú kampaň, a to v listinnej podobe a elektronickej podobe do 30 dní po vykonaní volieb; správa sa vyhotovuje na tlačive, ktoré Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky zverejní na svojom webovom sídle najneskôr v deň konania volieb. Zároveň je takýto kandidát povinný zverejniť túto správu aj na svojom webovom sídle.
- V správe o prostriedkoch vynaložených na volebnú kampaň kandidát uvádza len prehľad nepeňažných da-rov a iných bezodplatných plnení a ich hodnoty.
- Správu musí dodať aj kandidát, ktorý žiadnu kampaň nevedol (bude obsahovať nulové položky)
- Správu o prostriedkoch vynaložených na volebnú kam-paň je kandidát povinný vyhotoviť na tlačive, ktoré Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky zverejní na svojom webovom sídle najneskôr v deň konania volieb. Tlačivo správy vo formáte XLS a vo formáte PDF bude v dostatočnom časovom predstihu zverejnené na konci tejto webovej stránky ako „Dokumenty na stiahnutie“

